

HAFTALIK GELİŞMELER (9-15 AĞUSTOS 2025)

TÜRKİYE

- TCMB, haziran ayına ilişkin ödemeler dengesi verilerini açıkladı. Buna göre **cari açık ekonomistlerin beklentilerini aşarak 2,6 milyar dolar** olarak gerçekleşti. Cari açık mayıs ayında 750 milyon dolar olarak gerçekleşmişti. Böylece **cari açıkta yükseliş** kaydedildi.
- Uluslararası Yatırımcılar Derneği'nin (YASED), TCMB'nin 12 Ağustos 2025'te açıkladığı Ödemeler Dengesi İstatistiklerinden derlediği verilere göre, **2025'in ilk yarısında Türkiye'ye 6,3 milyar dolar tutarında Uluslararası Doğrudan Yatırım (UDY)** girişi gerçekleşti. Haziran ayında UDY girişi 1,6 milyar dolar olurken, yılın ilk 6 ayındaki toplam giriş, 2024'ün aynı dönemine **kıyasla %27 artış** kaydetti. Böylece, 2002'den bu yana Türkiye'ye giren toplam UDY tutarı 281 milyar doları aştı.
- TÜİK, 2025 yılı haziran ayına ilişkin dış ticaret endekslerini yayımladı. Buna göre **ihracat birim değer endeksi, geçen yılın aynı ayına göre %2,7 artarak** 119,0 seviyesine çıktı. Gıda, içecek ve tütün grubunda %10,1, ham maddelerde (yakıt hariç) yüzde 4,5 ve **imalat sanayinde (gıda, içecek, tütün hariç) %2,3 artış** kaydedildi. Yakıtlar grubunda ise %10'luk düşüş yaşandı.
- **TCMB, yılın üçüncü enflasyon raporunda "ara hedef"** uygulamasına geçtiğini duyurdu. Başkan Fatih Karahan, **2025 yıl sonu enflasyon ara hedefini %24** olarak açıkladı; tahmin bandı ise %25–29 oldu. **2026 sonu ara hedefi %16'ya yükseltirken** (önceki %12), **2027 sonu ara hedefi %9** olarak belirlendi. Ara hedeflerin para politikasında referans alınacağını ve olağanüstü gelişmeler olmadıkça değiştirilmeyeceğini belirten Karahan, sıkı para politikasının dezenflasyonu sürdüreceğini vurguladı. Ayrıca, kredi büyüme limitlerinin gevşetilmeyeceği, TL'ye talebin güçlü olduğu, cari açığın ılımlı seyrettiği, gıda ve kira enflasyonunun risk oluşturduğu, ancak enflasyon beklentilerinde genel bir iyileşme görüldüğü ifade etti.
- **Dünya Bankası, İstanbul'un afetler ve iklim riskleri için** acil durum hazırlık ve müdahale kapasitelerinin güçlendirilmesine yönelik bir yatırım olan İstanbul Dirençlilik Projesini desteklemek için **650 milyon dolar** tutarında finansman sağlayacak.

DÜNYA

- Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) **küresel ticarete 2025 yılında büyümeye ilişkin öngörüsünü yükseltti**. DTÖ 9 Ağustos'ta yaptığı **güncelleme** ile, **küresel ticarete bu yıla ilişkin %0,2'lik daralma öngörüsünü %0,9 büyüme şeklinde yukarı yönlü revize** etti. Bu artış, büyük ölçüde ABD'de ithalatın tarifelerin etkisinden kurtulmak için önden yüklemeli yapılmasından kaynaklandı. ABD'nin uygulamaya koyduğu yüksek gümrük

tarifelerinin 2026'da ticarete baskı oluşturacağı uyarısında bulunan DTÖ, **2026 için %2,5 olan büyüme tahminini %1,8'e düşürdü.**

- **Petrol fiyatları**, ABD Başkanı Donald Trump'ın, Rusya'nın Ukrayna barış anlaşmasını engellemesi halinde "sonuçları olacağı" uyarısında bulunmasının ardından, arz endişeleri ile yükselerek bir haftanın zirvesine çıktı. Piyasalardaki havayı, dünyanın en büyük ham petrol ithalatçılarından biri olan Japonya'dan gelen güçlü ekonomik veriler de destekledi. Brent ham petrol vadeli işlemleri %0,2 artarak varil başına 67,00 dolara yükseldi. ABD ham petrolü (WTI) ise %0,2 artışla 64,10 dolara çıktı.

AVRUPA BİRLİĞİ

- **Euro Bölgesi'nde** mevsimsellikten arındırılmış **GSYH** haziran ayına kadar olan üç aylık dönemde sadece %0,1 oranında artarak **ilk öncü veriye göre değişmedi.** Daha geniş anlamda **AB ise %0,2 ile daha önceki tahminlere paralel bir büyüme kaydetti.** Bu rakamlar, güçlü ihracat büyümesi sayesinde GSYH'nin Euro Bölgesi'nde %0,6 ve AB genelinde %0,5 arttığı ilk çeyreğe kıyasla **keskin bir yavaşlamaya işaret ediyor.** Haziranda **Euro Bölgesi sanayi üretimi de aylık %1,3 düştü.** Ticaret gerilimlerine rağmen tüketim destekli direnç algısı sürse de, zayıf sanayi verileri bu tabloyu gölgeledi. AB-ABD ticaret anlaşması ve Almanya'nın harcama artışı beklentileri büyümeye destek verebilir, ancak yapısal sorunlar nedeniyle **bölgenin önümüzdeki yıllarda yıllık yaklaşık %1 büyümesi öngörülüyor.**

ALMANYA

- 300'den fazla şirketin katıldığı yeni **VDMA araştırma ve inovasyon anketinin temel sonuçlarına** göre; makine ve ekipman imalat sektöründeki şirketler açısından bakıldığında, en önemli Ar-Ge merkezi olmaya devam Almanya'daki şirketler Ar-Ge faaliyetlerinin ortalama %84'ünü Almanya'da gerçekleştiriyor. 500'den az çalışanı olan şirketlerin çoğu sadece yerel Ar-Ge'ye odaklanıyor. Ancak en az 1.000 çalışanı olan büyük şirketler de **Ar-Ge harcamalarının büyük kısmını (yaklaşık %75'ini) yerel** olarak yapmaya devam ediyor. Ticaret politikasındaki gerginlikler, aşırı bürokrasi ve önemli belirsizlikler şu anda makine ve ekipman imalat sektörünü olumsuz etkiliyor. Bununla birlikte, şirketlerin çoğu Ar-Ge harcamalarının 2025'te sabit kalmasını veya az da olsa artmasını bekliyor. **%41'i yerli Ar-Ge harcamalarının sabit kalacağını, %37'si ise harcamalarını artırmayı planladıklarını söylüyor. Sadece %22'si harcamalarında düşüş bekliyor.**
- Almanya'nın ekonomik görünümüne yönelik yatırımcı güvenini belirleyen **ZEW beklenti endeksi**, AB ile ABD arasındaki ticaret anlaşmasının ardından **ağustos ayında sert düştü.** ZEW beklenti endeksi, temmuz ayındaki 52,7 seviyesinden ağustos ayında **34,7 puana geriledi.** Endeks, Bloomberg anketine katılan ekonomistlerin 39,5'lik medyan beklentisinin altında kaldı. Büyük sanayi şirketlerinin beklentilerini

düşürmesinin ardından, **ekonominin bu yıl da daralma ihtimali arttı**. ZEW, Almanya'nın dışında Euro Bölgesi'ne ilişkin ağustos ayı verilerini de yayımladı. Buna göre, **Euro Bölgesi beklenti endeksi** temmuz ayındaki 36,1 seviyesinden, **ağustosta 25,1'e** geriledi.

- Almanya'da **makine ve tesis mühendisliği sektöründeki** çalışan sayısı yılın ilk yarısında hafif düşse de, şirketler zor koşullarda bile çekirdek işgücünü elinde tutuyor. 30 Haziran 2025 tarihi itibarıyla, 50'den fazla çalışanı olan şirketlerde yaklaşık 1,01 milyon kişi **istihdam** ediliyordu; bu, **bir önceki yıla göre %2'lik bir düşüşe** işaret ediyor. **VDMA** Baş Ekonomisti Dr. Johannes Gernandt, "Sektörümüz ciddi bir baskı altında. Özellikle, yüksek küresel belirsizlik ve buna bağlı yatırım isteksizliği, yapısal değişim ve küresel rekabet baskısı, şirketleri giderek artan zorluklarla karşı karşıya bırakıyor. Birçoğunun her şeye rağmen çekirdek işgücünü elinde tutması, uzun vadeli planlama ve sorumluluklarının bir ifadesidir," diye açıklıyor. **VDMA'nın 2025'in ikinci çeyreğine ilişkin ekonomik anketinin** güncel sonuçlarına göre, birinci çeyreğe kıyasla, çekirdek işgücünü genişletmeyi hedefleyen şirketlerin oranı **%17'den %20'ye yükseldi**. Küçük ve orta ölçekli sanayi şirketlerinin **rekabet gücünü korumak için** daha düşük işgücü maliyetleri ve sosyal güvenlik primlerinin düşürülmesi gerekiyor.

ABD

- ABD'de **tüketici fiyat endeksi temmuzda**, tarife endişeleri nedeniyle **beklenenden daha düşük seviyede** arttı. Artışlar, **mevsimsellikten arındırılmış aylık bazda %0,2, 12 aylık bazda ise %2,7** olarak kaydedildi. Gıda ve enerji hariç tutulduğunda, çekirdek TÜFE aylık bazda %0,3, bir önceki yıla göre ise %3,1 arttı.
- ABD Başkan Donald Trump, **Çin mallarına uygulanan yüksek ABD tarifelerinin 90 gün daha yürürlüğe girmesini engelleyecek bir başkanlık kararnamesi** imzaladı. Karar, Trump'ın gümrük vergilerine ara verme süresinin dolmasına saatler kala imzalandı.

DiĞER ÜLKELER

- **Birleşik Krallık, AB'nin Ufuk Avrupa programında konumunu geri kazanıyor**. Ülke, dönemin başbakanı Boris Johnson ile Kuzey İrlanda ticaret anlaşmaları nedeniyle yaşanan misilleme nedeniyle üç yıl boyunca Ufuk Avrupa'nın dışında tutulmuştu. 2020-27 arasını kapsayan yedi yıllık fon programının üçüncü yılına girerken, **İngiliz bilim insanlarının 2024'te 735 milyon avro** (635 milyon sterlin) hibe alarak kendi alanlarının üzerinde bir performans sergilediğini gösteriyor. Bu, Birleşik Krallık'ı 43 ülkeye (27 AB üye ülkesi ve 16 AB dışı ortak üye) açık olan programda **beşinci en başarılı ülke** konumuna getiriyor. Ufuk 2024'te en çok hibe alan Almanya, 1,4 milyar avro (1,21 milyar sterlin) hibe alırken, üçüncü olan İspanya 900 milyon avro (777 milyon sterlin) aldı.

- **Japonya ekonomisi**, ABD'nin dalgalı gümrük vergisi politikalarıyla boğuşmasına rağmen **2025'in ikinci çeyreğinde yılın ilk üç ayına kıyasla %0,3 büyüdü**. Bu oran, **birinci çeyrekte revize edilerek %0,1 olarak açıklanan büyümenin üzerinde gerçekleşti** ve ekonomistlerin beklediği %0,1'lik artışı da aştı. **Yıllık bazda bakıldığında, Japonya'nın GSYH'si ikinci çeyrekte %1,2 büyüyerek**, birinci çeyrekteki %1,8'lik büyümenin gerisinde kaldı. GSYH verisi, Japonya'nın ikinci çeyrekte belirsiz ticaret ortamıyla mücadele ettiği bir dönemde geldi. Ülke, ABD ile ticaret anlaşmasını ancak 23 Temmuz'da imzalayabildi. **Anlaşmaya göre Japonya, otomobiller de dahil olmak üzere ABD'ye yaptığı tüm ihracatta %15 oranında genel bir gümrük vergisiyle karşı karşıya kalacak.**
- **Japonya Ekonomik Canlandırma Bakanı Ryosei Akazawa, 550 milyar dolarlık ABD fonunda yatırım kısmını %2'nin üzerine çıkarabileceklerini** ifade etti. Temmuz ayı sonunda uzlaşılan **Japonya-ABD ticaret anlaşmasının** kritik bir ayağını oluşturan konuya değinen Akazawa, geçmişte olanlara bakıldığında yatırımın %1 ila 2 arasında olacağını ancak ABD'nin daha fazla risk üstlenmesi halinde bu yatırım oranını artırabileceklerini ifade etti. Ayrıca Akzawa, ABD'nin verdiği sözleri tutmaması halinde de Japonya'nın yatırımını alamayabileceğini de vurguladı.
- **Avustralya Merkez Bankası politika faizini 25 baz puan indirerek %3,85'ten %3,60'a** çekti. Bu kararla birlikte, yıl başından bu yana gerçekleştirilen toplam faiz indirimi 75 baz puana ulaştı.
- **Çin ekonomisi**, temmuz ayında zayıf iç talebin sürmesiyle genel olarak büyümede yavaşlama yaşadı. Ulusal İstatistik Bürosu'nun açıkladığı verilere göre, perakende satışlar geçen ay yıllık bazda %3,7 arttı. Bu oran, ekonomistlerin %4,6 büyüme beklentisinin oldukça altında kaldı ve hazirandaki %4,8'lik artıştan **da daha zayıf** gerçekleşti. **Sanayi üretimi temmuzda yıllık %5,7 arttı**. Bu, geçen yıl kasım ayından beri görülen en düşük seviye oldu ve analistlerin %5,9'luk artış beklentisinin de altında kaldı. **Sabit sermaye yatırımları** ise temmuzda yılbaşından bu yana **%1,6 arttı**. Bu rakam, ekonomistlerin %2,7'lik **büyüme tahmininin gerisinde kaldı** ve ilk altı aydaki %2,8'lik artışa kıyasla yavaşladı.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK

- KOBİ ve büyük ölçekli firmaların **yeşil dönüşüm çalışmalarının ve yerel kalkınmanın desteklenmesi amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonu ve hibe mekanizmaları çerçevesinde** Yerel Kalkınma Hamlesi Teşvik Programı Çağrısı, TÜBİTAK 1832 Sanayide Yeşil Dönüşüm 2025-2 Çağrısı ve TÜBİTAK 1833 Sanayi Yenilik Ağ Mekanizması (SAYEM) Yeşil Dönüşüm Çağrısı başvuruya açıldı. **Başvurular 30 Eylül 2025'e kadar devam edecek.**

- Avrupa İstatistik Ofisi'nin (Eurostat) yayınladığı rapora göre, **AB ekonomisinin sera gazı emisyonları 2025'in ilk çeyreğinde** 900 milyon tona eş değer karbon salımıyla **geçen yılın ilk çeyreğine kıyasla %3,4 artış gösterdi**. Bu, 2021 yılının son çeyreğinden beri görülen en yüksek artış oranı oldu. Yıllık emisyon artışında payı en büyük olan iki sektör; %13,6 ile elektrik, gaz, buhar ve havalandırma sistemleri ve %5,6 ile hane halkı oldu. Diğer üç sektör ise bu dönemde sera gazı emisyonlarını azalttı. Bu sektörler %0,2 ile imalat sanayi, %2,9 ile ulaştırma ve depolama ve %1,4 ile tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörleri oldu. **Yılın ilk çeyreğinde 20 AB ülkesinde sera gazı emisyonları artarken, 7 AB ülkesinin sera gazı emisyonları azaldı**. Yıllık bazda emisyonları en çok azalan ülkeler %6,2 ile Malta, %4,4 ile Finlandiya ve %4,3 ile Danimarka oldu. 6 AB ülkesinde ise sera gazı emisyonları %5'ten fazla arttı. Bu ülkeler; Bulgaristan, Çekya, Kıbrıs, Polonya, Macaristan ve Yunanistan oldu.
- Biden döneminde oluşturulan ve düşük gelirli topluluklara güneş enerjisi sağlanmasını amaçlayan **7 milyar dolarlık "Herkes İçin Güneş" (Solar for All) hibe programı**, Trump'ın imzaladığı **"One Big Beautiful Bill" yasasıyla** finansman kaynağının kaldırılması gerekçesiyle **ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA) tarafından sonlandırıldı**.
- **BM'nin plastik kirliliğiyle mücadele görüşmeleri**, petrol ve petrokimya lobilerinin gölgesinde ilerliyor. 234 lobici, birçok ülke delegasyonunu geride bırakırken; bazı devletler plastik üretimini sınırlandırmak yerine yalnızca atık yönetimine odaklanan zayıf bir anlaşmayı savunuyor.
- **Avrupa**, olağanüstü sıcak ve kuru bir ilkbaharın ardından temmuz ayında güney bölgelerinde artan sıcaklık ve kuraklık nedeniyle **ciddi orman yangınlarıyla karşı karşıya kaldı**; Portekiz'de 3.000'den fazla yangın çıktı ve geçen yılın aynı dönemine göre üç kat fazla bir alan yangından etkilendi. İber Yarımadası'nda alarm durumu ilan edilirken, Yunanistan ve Türkiye de binlerce hektarı etkileyen yangınlarla mücadele etti. **Avrupa Orman Yangınları Bilgi Sistemi (EFFIS) verilerine göre**, AB genelinde bu yıl şimdiye kadar geçen yılın aynı dönemine göre **iki kattan fazla bir alan yangınlardan etkilendi**.
- **Güney Kore, Aralık 2025'ten itibaren özel sektör binaları için "Sıfır Enerjili Bina" (Zero Energy Building – ZEB) standartlarını zorunlu hale getiriyor**. Yeni düzenlemeye göre 1.000 metrekare ve üzerindeki binaların tükettiği enerjinin %20 ila 40'ını kendilerinin üretmesi gerekecek. Standartlar, yüksek yalıtım, verimli ısıtma-soğutma sistemleri ve yenilenebilir enerji kaynaklarının entegrasyonunu tasarım aşamasında şart koşuyor. Daha önce yalnızca kamu binaları ve çok büyük özel yapılar için geçerli olan uygulama, artık daha geniş bir bina grubunu kapsayacak. Yetkililer, bu adımın enerji maliyetlerini azaltacağını ve ülkenin 2050 karbon nötr hedeflerine ulaşmasında kritik rol oynayacağını vurguluyor.

Kaynakça: VDMA, DTÖ, TÜİK, TCMB, YASED, BloombergHT, CNBC, www.dunya.com.tr, www.iklimhaber.org, www.euronews.com, temizenerji.org, Eurostat